

METSO - TOIMINTASUUNNITELMAN TIIVISTELMÄ (2002)

1. LUONNONSUOJELUALUEIDEN ELINYMPÄRISTÖJEN ENNALLISTAMINEN JA HOITO

Hankekuvaus: Palautetaan ja kohennetaan olemassaolevien luonnonsuojelualueiden luonnonsuojelullista arvoa ja tilaa

Päävastuu YM: luonnonsuojeluvalvoja Pekka Salminen, ylitarkastaja Jukka-Pekka Flander ja ylitarkastaja Matti Osara

Osavastuu MMM: ylitarkastaja Ville Schildt ja projektkoordinaattori Petri Ahlroth

Toteutustapa: YM:n asettaman ennallistamistyöryhmän muistio valmistuu maaliskuussa 2003; YM sopii Metsähallituksen ja alueellisten ympäristökeskusten tulosohjauksessa valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta

Aikataulu: v. 2003-2007

Toteuttajaorganisaatiot: Metsähallitus alkaen vuodesta 2003 ja alueelliset ympäristökeskukset alkaen vuodesta 2004 sekä Metla ja Tapio

Resurssit: v. 2003 1,0 milj. €, v. 2004-2006 2,25 milj. €/v sekä Metsähallituksen liiketoiminnan tulot 1,2 milj. €/v vuosina 2003-2007

2. LUONNONSUOJELUALUEIDEN PERUSTIEDON KERUU

Hankekuvaus: Inventoidaan olemassaolevat luonnonsuojelualueet ja kerätään niiden perustiedot

Päävastuu YM: Pekka Salminen, Jukka-Pekka Flander, Matti Osara ja hallitussihteeri Heikki Korpelainen

Osavastuu MMM: Ville Schildt

Toteutustapa: YM sopii Metsähallituksen tulosohjauksessa valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta

Aikataulu: v. 2003-2006

Toteuttajaorganisaatiot: Metsähallitus ja Metla

Resurssit: v. 2003 0,5 milj. €, v. 2004-2006 1,1 milj. €

3. Luonnonsuojelubiologisen kriteeristön laatiminen

Hankekuvaus: Määritellään tekijät, joilla kohteita arvioidaan.

Päävastuu: YM: projektipäällikkö Mikko Kuusinen (työryhmän pj) ja Pekka Salminen
Osavastuu: MMM: Petri Ahlroth

Toteutustapa: Luonnonsuojelubiologisia kriteereitä pohtiva työryhmä aloitti toimintansa 19.12.2002 ja työryhmän määräaika on 16.5.2003.

Aikataulu: kevät 2003

Toteuttajaorganisaatiot: Työryhmään on kutsuttu ryhmä asiantuntijoita useista eri organisaatioista

Resurssit: Työryhmä työskentelee YM:n toimintamäärärahoilla. Kriteerityön MMM:ssä tehtävä työ toteutetaan metsäosastolla alkavan uuden projektin puitteissa. Projektiin palkattava projektipäällikkö suuntaa osan työpanoksestaan kriteeristön valmisteluun.

4. Luonnonarvokauppa

Hankekuvaus: Ostetaan ylläpidettäväksi yksityismetsissä olevia luontoarvoja.

Päävastuu MMM: ylitarkastaja Anna Rakemaa ja hallitussihteeri Marketta Lehtonen
Osavastuu YM: ylitarkastaja Arto Tuominen ja Mikko Kuusinen

Toteutustapa: MMM ja YM järjestävät yhteistyössä sidosryhmien kanssa [26.3.2003 seminaarin](#). pilottihankkeiden kokeilu käynnistyy kesällä 2003, kun luonnonsuojelubiologinen kriteeristö on valmis

Aikataulu: v. 2003-2007

Toteuttajaorganisaatiot: metsäkeskukset ja alueelliset ympäristökeskukset

Resurssit: v. 2003-2007 0,4 milj. € /v

5. Tarjouskilpailu

Hankekuvaus: Maanomistajien tarjouksiin perustuen hankkeessa kokeillaan luonnonsuojelualueiden ostamista esimerkiksi täydentämään nykyisiä suojelualueita paikallistasolla.

Päävastuu YM: Ylimetsänhoitaja Pirkko Isoviita ja Mikko Kuusinen
Osavastuu MMM: Ville Schildt

Toteutustapa: YM sopii tulosohjauksessa alueellisten ympäristökeskusten kanssa pilottihankkeiden käynnistämisestä, kun luonnonsuojelubiologinen kriteeristö on valmis

Aikataulu: v. 2004-2007

Toteuttajaorganisaatiot: alueelliset ympäristökeskukset, Metla ja Metsähallitus

Resurssit: v. 2004-2005 0,5 milj. €/v sekä Metsähallituksen maanmyyntituloja vuodesta 2005 alkaen

6. Luonnonhoitoalueet

Hankekuvaus: Selvitetään ja sovitetaan yhteen metsätaloutta ja eri suojele- ja tukimuotoja.

Päävastuu YM: hallitusneuvos Hannu Karjalainen, Arto Tuominen ja Mikko Kuusinen
Osavastuu MMM: apulaisosastopäällikkö Pentti Lähteenoja

Toteutustapa: Asiaa valmistellaan työryhmässä.

Aikataulu: v. 2003

Resurssit: Selvitystyö tehdään ministeriöitten toimintamäärärahoilla

[7. Metsähallituksen maanmyyntitulojen ja vaihtomaiden käyttö luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden hankkimiseen](#)

Hankekuvaus: Metsähallituksen Metso-rahoitusta

Päävastuu YM: Pirkko Isoviita ja Pekka Salminen

Osavastuu MMM: Ville Schildt

Toteutustapa: kriteerityöryhmän tulosten perusteella ministeriöt sopivat Metsähallituksen kanssa valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta maanhankinnan yhteistyöryhmän (MYTY) välityksellä

Aikataulu: v. 2005-2013 jatketaan v. 1996-2004 toteutettua luonnonsuojeluohjelmien alueiden hankintaa

Toteuttajaorganisaatiot: Metsähallitus ja alueelliset ympäristökeskukset

Resurssit: Metsähallituksen maanmyyntitulojen ja vaihtomaiden käyttö 5,0 milj. €/v vuodesta 2005 alkaen

[8. Metsäluonnon monimuotoisuuden yhteistoimintaverkosto](#)

Hankekuvaus: Monenkeskistä ja monitahoista monimuotoisuuden suojelua yksityis- ja muissa metsissä. Tarjouskilpailun perusteella valittavia pilottihankkeita.

Päävastuu MMM: ylitarkastaja Sinikka Jalasjoki ja Anna Rakemaa

Osavastuu YM: Pirkko Isoviita, Mikko Kuusinen ja Heikki Korpelainen

Toteutustapa: ministeriöt järjestävät valtakunnallisen tarjouskilpailun sekä sopivat metsäkeskusten ja alueellisten ympäristökeskusten kanssa kilpailun voittaneiden kokeiluhankkeiden hallinnoinnista

Aikataulu: v. 2004-2006

Toteuttajaorganisaatiot: metsäkeskukset, alueelliset metsäneuvostot, Tapio, metsänhoitoyhdistykset, riistanhoitoyhdistykset ja alueelliset ympäristökeskukset, kansalaisjärjestöt ja muut metsäalan organisaatiot

Resurssit: v. 2004 0,5 milj. €, v. 2005 1 milj. € ja v. 2006 0,5 milj. €

[9. Luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojeluohjelma](#)

Hankekuvaus: ks. toteutustapa.

Päävastuu YM: Pekka Salminen ja Mikko Kuusinen

Osavastuu MMM: Pentti Lähteenoja

Toteutustapa: YM valmistelea valtioneuvostolle tehtävän esityksen yhteistyössä MMM:n kanssa käyttäen hyväksi muista toimenpide-esityksistä saatuja kokemuksia ja toimintaohjelman evaluoinnin tuloksia

Aikataulu: v. 2007

Resurssit: toteutetaan ministeriöitten toimintamenomäärärahoilla

10. TALOUSMETSIIEN LUONNONHOITO

Hankekuvaus: Hankkeessa korjataan luonnonhoidon tukijärjestelmän epäkohtia kestävän kehityksen rahoituslaista, lisätään ympäristötukea ja tehostetaan Metsähallituksen monimuotoisuuden suojelutoimia valtion mailla luonnonsuojelubiologisia kriteerejä käyttäen.

Päävastuu MMM: Pentti Lähteenoja, Anna Rakemaa ja Ville Schildt
Osavastuu YM: Pekka Salminen, Jukka-Pekka Flander, Pirkko Isoviita ja ympäristöneuvos Pertti Rassi

Toteutustapa: ministeriöt sopivat tulosohjauksessa Metsähallituksen kanssa luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden alueiden inventoinnin ja suojelun tehostamisesta; rahoituslain tarkistustyöryhmä asetettiin 22.1.2003 ja sen määräaika on 31.12.2003

Aikataulu: rahoituslain tarkistustyöryhmä v. 2003, Metsähallituksen toimenpiteet v. 2003-2004, ympäristötuki- ja luonnonhoitohankkeet v. 2003-2007

Toteuttajaorganisaatiot: Metsäkeskukset, Tapio ja Metsähallitus

Resurssit: v. 2004 1,35 milj. €, v. 2005 1,10 milj. €, v. 2006 3,35 milj. €, v. 2007 3,6 milj. € ja Metsähallituksen erityiskohteiden kustannukset selvitetään vuoden 2004 loppuun mennessä

11. Koulutus, metsäsuunnittelu ja neuvonta

Hankekuvaus: ks. toteutustapa

Päävastuu MMM: Anna Rakemaa ja Ville Schildt
Osavastuu YM: Pekka Salminen ja Heikki Korpelainen

Toteutustapa: MMM sopii alue-ekologisen suunnittelun kehittämisestä Metsähallituksen kanssa; metsäsuunnittelun ja metsänomistajien neuvonnan kehittäminen toteutetaan erillisinä hankkeina

Aikataulu: v. 2003-2005

Toteuttajaorganisaatiot: Metsäkeskukset, Tapio, Metsähallitus ja Metla

Resurssit: toteutetaan ministeriöiden toimintamenomäärärahoilla

12. METSÄLAIN ERITYISEN TÄRKEÄT ELINYMPÄRISTÖT (10 §) JA LAKI METSÄN HYÖNTEIS- JA SIENITUHOJEN TORJUNNASTA

Hankekuvaus: Korjataan laeissa olevia puutteita monimuotoisuuden edistämisen tieltä

Päävastuu MMM: metsäneuvos Jouko Paloniemi ja ylitarkastaja Mikko Peltonen

Osavastuu YM: Hannu Karjalainen, Mikko Kuusinen ja Pertti Rassi

Toteutustapa:

- 1) Toteutetaan metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetun lain (tai mahdollisesti uudelleen arvioiden metsälain) muutos erityisen tärkeitä elinympäristöjä koskevaksi ennakkopäätösmenettelyksi.
- 2) MMM:n ja metsäkeskusten viranomaistoimen, syyttäjälaitoksen sekä METE-kartoitusorganisaation yhteyksissä sekä viestinnässä painotetaan erityisen tärkeitä elinympäristöjä koskevien tulkintojen yhdenmukaisuutta. Asiaa käsitellään myös viranomaistoimen ja sidosryhmien retkeilyillä. METE-kartoituksen päätyttyä v. 2004 käynnistetään valmistelu metsälain 10 §:n alueellista soveltamista koskevaksi ministeriöasetukseksi.
- 3) MMM selvittää Metlan avulla, paljonko vahingoittunutta havupuuta voidaan jättää metsään ilman merkittävää tuhoriskiä

Aikataulu:

- 1) v. 2003
- 2) Jatkuva vaikuttaminen tulkintojen yhdenmukaisuuteen
- 3) v. 2003

Toteuttajaorganisaatiot: Metsäkeskukset, Metla ja Metsähallitus

Resurssit: toteutetaan ministeriöiden toimintamenomäärärahoilla

[13. Monimuotoisuuden turvaaminen kuntien virkistys- ja ulkoilumetsissä sekä valtion retkeilyalueilla](#)

Hankekuvaus: Edistetään monimuotoisuuden turvaamista kuntien virkistys- ja ulkoilumetsissä sekä valtion retkeilyalueilla niiden suunnittelua kehittämällä

Päävastuu YM: Jukka-Pekka Flander, Mikko Kuusinen, Pekka Salminen ja Pertti Rassi

Osavastuu MMM: Ville Schildt ja Petri Ahlroth

Toteutustapa: toimenpiteitä kehitetään erillisessä työryhmässä

Aikataulu: v. 2004-2007

Toteuttajaorganisaatiot: Suomen Kuntaliitto, metsäkeskukset, Metla, virkistysalueyhdistykset, Metsähallitus ja Tapio

Resurssit: momentilla 35.99.22 vuosina 2004-2007 yhteensä 0,5 milj. €

[14. Tutkimus- ja selvitystarpeet](#)

Hankekuvaus: Tutkitaan ja selvitetään metsien monimuotoisuustekijöitä.

Päävastuu YM: Mikko Kuusinen, Pertti Rassi, ylitarkastaja Markus Alapassi ja Pekka Salminen

Osavastuu MMM: ylitarkastaja Matti Heikurainen ja Petri Ahlroth

Toteutustapa: MMM koordinoi monimuotoisuuden tutkimusohjelmaa vuosina 2003-2007 sekä sopii Metlan kanssa metsien monimuotoisuuden seurantajärjestelmän kehittämisestä; YM osallistuu monimuotoisuuden tutkimusohjelmaan ja suuntaa uhanalaisten lajien II seurantatyöryhmän (2001) ehdotuksen mukaisesti varoja erityisesti puutteellisesti tunnettujen ja uhanalaisten metsälajien tutkimukseen.

Aikataulu: v. 2003-2007

Toteuttajaorganisaatiot: Metla, SYKE, yliopistot, Metsähallitus sekä luonnontieteelliset museot ja muut tutkimuslaitokset, joille tutkimusvaroja myönnetään

Resurssit: vuosina 2003-2007 yhteensä 12,0 milj. €

15. Metsien suojelusäätiö

Hankekuvaus: Selvitetään metsien suojelun rahoittamiseen keskittyvän säätiön mahdollisuus

Päävastuu YM: hallitussihteeri Satu Sundberg ja Arto Tuominen

Osavastuu MMM: Sinikka Jalasjoki

Toteutustapa: YM selvittää mahdollisuudet perustaa metsien suojelusäätiö ja harkitsee selvitysmiehen asettamista

Aikataulu: v. 2004

Resurssit: toteutetaan ministeriöiden toimintamenomäärärahoilla

16. Toimintaohjelman seuranta

Hankekuvaus: ks. toteutustapa

Päävastuu MMM: ylitarkastaja Marjukka Mähönen ja ylitarkastaja Jouni Suoheimo

Osavastuu YM: Mikko Kuusinen ja Pekka Salminen

Toteutustapa: toimintaohjelman toimeenpanoa seurataan metsäneuvoston jokaisessa kokouksessa ja seurannan tulokset liitetään KMO:n seurantaraportteihin (ks. Metsäneuvoston toimintasuunnitelma); Suomen biologista monimuotoisuutta koskevan kansallisen toimintaohjelman seurantaryhmä vastaa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman monimuotoisuusvaikutuksien seurannasta, ja seurannan tulokset liitetään KMO:n seurantaraportteihin

Aikataulu: KMO:n seurantaraportit julkaistaan v. 2004 ja v. 2005; kokonaisarvio toimintaohjelman ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista laaditaan v. 2006

Toteuttajaorganisaatiot: Metsähallitus, metsäkeskukset, Metla, Tapio, alueelliset ympäristökeskukset ja SYKE

Resurssit: seuranta toteutetaan ministeriöiden toimintamenomäärärahoista tähän tarkoitukseen osoitettavilla komiteavaroilla

17. VALTIONEUVOSTON SUOSITUKSET

Hankekuvaus: METSO-toimikunta esitti mietinnössään myös monia valtionhallinnon ulkopuolisia tahoja koskevia toimenpide-ehdotuksia, joiden toteuttamista valtioneuvosto suositti.

Päävastuu MMM: Jouko Paloniemi ja Matti Heikurainen

Osavastuu YM: Mikko Kuusinen, Pertti Rassi, Pekka Salminen ja tiedotuspäällikkö Anne Brax

Toteutustapa:

- 1) Metsänhoidon suositusten tarkistaminen: Tapio toteuttaa yhdessä muiden metsäorganisaatioiden kanssa tarkistamistyön. MMM osallistuu hankkeeseen.
- 2) Linnuston huomioonottaminen metsien käsittelyn yhteydessä: Asia sisältyy metsänhoidon suositusten tarkistamiseen ja on liitettävissä ministeriön ja metsäkeskusten, Tapion ja Metsäntutkimuslaitoksen välisiin tulossopimuksiin.
- 3) Alue-ekologisen suunnittelun ja vapaaehtoisten suojelukeinojen käytön edistäminen tiedotuksella ja neuvonnalla kuntien, seurakuntien ja muiden yhteisöjen metsissä: Asiaa käsitellään MMM:n ja metsähallinnon viestinnässä ja sidosryhmäkontakteissa. MMM, Suomen kuntaliitto, Kirkkohallitus ja Metsähallitus pitävät asiasta neuvotteluja.
- 4) Etelä-Suomen metsien suojelutoimikunnan keskeisiksi arvioimien tutkimustarpeiden asettaminen etusijalle yliopistojen, tutkimuslaitoksien ja rahoittajien toiminnassa: ministeriö kiinnittää asiaan huomiota mm. Metsäntutkimuslaitoksen kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa ja päättäessään yhteistutkimusmäärärahojen kohdentamisesta.
- 5) EU-ohjelmien hyödyntäminen rahoituskaudella 2000-2006: metsäkeskukset toimivat hankkeiden käynnistäjinä ja vetäjinä.
- 6) Uusien toimintamallien luominen pilottihankkeilla mm. yhteistoimintaverkoston alueilla: ?
- 7) Luonnonympäristön hoito ja maiseman ylläpitäminen yhdeksi EU-ohjelmatyön tavoitteeksi rahoituskaudella 2007-2013: ?

Aikataulu:

Kohdat 1),2) ja 3): v. 2003-2005

Kohta 4): v. 2003-2006

Kohdat 5), 6) ja 7): v. 2003-2006

Toteuttajaorganisaatiot: Metsähallitus, Metla ja Tapio

Resurssit: Kohdassa 6) tarkoitettujen pilottihankkeiden lisärahoitustarve on ... €. Muut toimenpiteet tehdään ministeriöiden toimintamenomäärärahoilla.